

21.05.2025

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2024/2852
Toplantı Tarihi/Sayısı : 06.05.2025/243
Karar Numarası : 2025/303
Başvuran : Av. M.T.
Başvuran Vekili : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, bir grup kamu görevlisinin tarafsızlık ilkesine aykırı şekilde siyasi bir toplantıya katıldığı iddiası ile söz konusu kamu görevlilerinin Anayasa ve kanun hükümlerine aykırı davranışları nedeniyle haklarında inceleme yapılması talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran; ... Kaymakamı O.Ş., ... Üniversitesi Rektörü T.G., ... İl Milli Eğitim Müdürü A.S., ... İl Sağlık Müdürü A.S., ... Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürü H.A.'nın ... Partisi (... PARTİ) ... Milletvekili H.B.'nin evinde ... PARTİ milletvekilleri, belediye başkanları ve parti yöneticileriyle bir araya geldikleri bir toplantıya katıldıklarını, bu toplantının kamu görevlilerinin taşınması gereken tarafsızlık ilkesine, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesine, "*Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü*" başlıklı 11'inci maddesine ve "*Yükseköğretim kurumları*" başlıklı 130'uncu maddesine ayrıca 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "*Tarafsızlık ve devlete bağlılık*" başlıklı 7'nci maddesine ve "*Davranış ve işbirliği*" başlıklı 8'inci maddesine aykırı olduğunu, böyle bir toplantının kamu kurumlarının tarafsızlığına ve vatandaşlara eşit hizmet sunma ilkesine gölge düşürdüğünü, devlet memurlarının hiçbir siyasi içerikli faaliyete veya beyana katılmamaları gerektiğini, bu durumun 657 Sayılı Kanun'un "*Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller*" başlıklı 125'inci maddesi gereği yaptırımla sonuçlanması gerektiğini, söz konusu eylemin kamu görevlilerine olan güveni sarstığını, devletin tarafsızlık ilkesine zarar verdiğini iddia etmekte ve ilgililer hakkında inceleme yapılarak idari para cezası uygulanmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesi şöyledir:

“Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

4. 6701 sayılı Kanun'un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır; (...) f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. (...) i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek (...)”

5. 6701 sayılı Kanun'un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.”

7. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) *Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Başvuru; başvuranın bir grup kamu görevlisinin görevleri gereği uymaları gereken tarafsızlık ilkesine aykırı olarak siyasi parti milletvekilleri, belediye başkanları ve parti yöneticileriyle beraber bir toplantıya katıldığı, bu durumun Anayasa'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesine, "*Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü*" başlıklı 11'inci maddesine ve "*Yükseköğretim kurumları*" başlıklı 130'uncu maddesine ayrıca 657 sayılı Kanun'un "*Tarafsızlık ve devlete bağlılık*" başlıklı 7'nci maddesine ve "*Davranış ve işbirliği*" başlıklı 8'inci maddesine aykırı olduğu, kamu görevlilerin siyasi bir toplantıya katılmasının kamu kurumlarının tarafsızlığına gölge düşürdüğü ve vatandaşlara eşit hizmet sunma ilkesine zarar verdiği iddiası ile söz konusu kamu görevlileri hakkında inceleme yapılarak disiplin cezası uygulanması talebine ilişkindir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci fıkrası gereğince ayrımcılık yasağı ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda doğrudan zarar görme şartı aranmaktadır. Bununla birlikte başvuranın iddiaları kapsamında doğrudan zarar görme şartının gerçekleşmediği değerlendirilmektedir.

12. Başvuru, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar arasında olan ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilmemektedir.

13. Başvuranın dilekçeleri, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

6/5/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan
(İzinli)

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi
Ünal SADE
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi